

Ateliér:

Téma práce:

Ročník/semestr/rok:

Vedoucí práce:

Konzultant:

Autor:

AG035 Obnova památek

Obnova městských lázní v Malých Svatoňovicích

3. / letní / 2019-2020

Ing. arch. Lukáš Ležatka, Ph.D.

doc. Ing. Karel Šuhajda, Ph.D.

Silvia Pajerová

Prístup architekta k pamiatkám

Ako v dnešnej dobe pristupujú architekti k pamiatkám? Existuje jeden správny spôsob ako k nim pristupovať? A čo to tá pamiatka vlastne je?

V prvom rade by som chcela poukázať na fakt, že veľkým krokom vpred oproti nie tak dávnej minulosti je to, že sme si začali uvedomovať hodnotu historických objektov. Už k nim nepristupujeme tak, že všetko staré treba vymeniť za nové, lepšie. Vieme sa na pamiatky pozeráť s úctou a oceniť to kvalitné a krásne. Hľadáme možnosti ako zachovať to, čo sa ešte dá zachrániť, ale zároveň slepo nenapodobujeme historický výraz objektov. Pamiatková obnova je často o kompromisoch. Nájsť tú správnu cestu tak, aby sme nezničili hodnotu staroby, ale tiež vytvorili kvalitný priestor odpovedajúci dnešným štandardom. Verím tomu, že je v poriadku pridať objektu novú, nadčasovú vrstvu, ktorá podporí funkčnosť noveho využitia. Bohužiaľ, existuje veľa príkladov, kedy novotvary historický objekt nerešpektujú a pôsobia akoby agresívne. Aj keď si nemyslím, že existuje len jeden správny spôsob ako pristupovať k pamiatkám, presadzovanie si návrhov, ktoré sa k pamiatke nesprávajú s úctou ako správne nevnímam. Avšak aj to sa môže časom zmeniť. Tak ako sa menili názory na pamiatkovú ochranu v minulosti, keď raz bolo „správne“ ju očistiť od všetkých novších vrstiev a inokedy zas zakonzervovať v podobe v akej sa zachovala, tak sa budú meniť aj v budúcnosti. Našou úlohou je v návrhoch pristupovať k objektom svedomito, zodpovedne a tak, aby aj ďalšie generácie mohli obdivovať krásu historických objektov.

sprievodná správa	01
situácia širších vzťahov	02
situácia miesta stavby	03
zhodnotenie stavu objektu	04
koncept obnovy	05
stavebné zmeny	07
návrh	13
výraz objektu	18
perspektívy	19
autorský detail	23
materiálové riešenie	24
fotografie modelu	25

Vymedzenie a účel stavby

Názov stavby: Obecní lázne
Miesto stavby: Malé Svatoňovice
Okres: Trutnov
Kraj: Královohradecký
Vlastník objektu: Obec Malé Svatoňovice
Katastrálne územie: Malé Svatoňovice [690562]
Parcelné číslo: 43/2

História

Riešený objekt vznikol na prelome 18. a 19. storočia, teda v období neskorého baroka a jeho hlavnou funkciou boli liečebné kúpele. Dvojposchodová stavba mala valbovú strechu, fasádu členenú lizénami a osemdielne okenné tabule. Na konci roku 1930 vypukol v obci požiar, ktorý zničil strechu stavby. V roku 1936 bola dokončená rekonštrukcia, ktorej výsledkom bola prístavba 3.np a nová falošná manzardová strecha s plechovou krytinou. Okenné tabule boli vymenené za dvojdielne a plastická výzdoba fasády sa nezachovala. V tejto dobe slúžili priestory budovy kúpeľom, ordináciám lekárov a penziónu. Od 40. rokov 20. storočia sú v objekte výstavné priestory Múzea bratov Čapkov. Dnes sa dá objekt chápať ako polyfunkčný – priestory kúpeľov bohužiaľ slúžia len ako sklad, ale vo zvyšku nájdeme obradnú sieň, verejné toalety, ordinácie lekárov, sociálne byty a múzeum.

Koncept pamiatkovej obnovy

V rámci návrhu sú odstránené nenosné priečky vybudované pravdepodobne v 30. rokoch 20. storočia počas rekonštrukcie. Týmto zásahom sa stiesnené priestory najmä v 1.np stanú veľkorysejšie. Jedno zo schodísk je vymenené za exteriérové komunikačné jadro s výťahom a jedno je pridané navyše, aby mali všetky navrhnuté prevádzky vlastné vstupy a komunikácie a aby nedochádzalo ku kríženiu týchto prevádzok. Inak je zachovaný dvojtrakt v jednom a trojtrakt v druhom krídle v čo najčistejšej podobe. V exteriéri je stavbe navrátená jej podoba z konca 30. rokov, čo znamená výmena okien za dvojdielne, fasáda bez plastických dekorácií, nápisy v pôvodnej tmavej farbe a maloplošná vláknocementová strešná krytina štrukturálne podobná eternitovej, aká bola na objekte v minulosti.

Urbanistické riešenie

Objekt bývalých kúpeľov je súčasťou Námestia Karla Čapka, ktoré dnes nevhodne slúži ako križovatka a parkovisko. V návrhu je riešené materiálové oddelenie plôch pre chodcov a plôch pre autá, ktoré budú v jednej výškovej úrovni. Námestie je doplnené o zeleň a mestský mobiliár, ktorý vymedzí už zmienené plochy a pred riešeným objektom vznikne pomyselný čestný dvor. Ďalej je navrhnuté doplniť námestie o novú budovu v západnej časti, čo vytvorí dojem celistvosti námestia. Do budovy bude presunutá obradná sieň a obecný úrad. Parkovacie plochy sú presunuté za východnú a južnú časť nami riešeného objektu a na južnú časť súčasného parku.

Architektonické a dispozičné riešenie

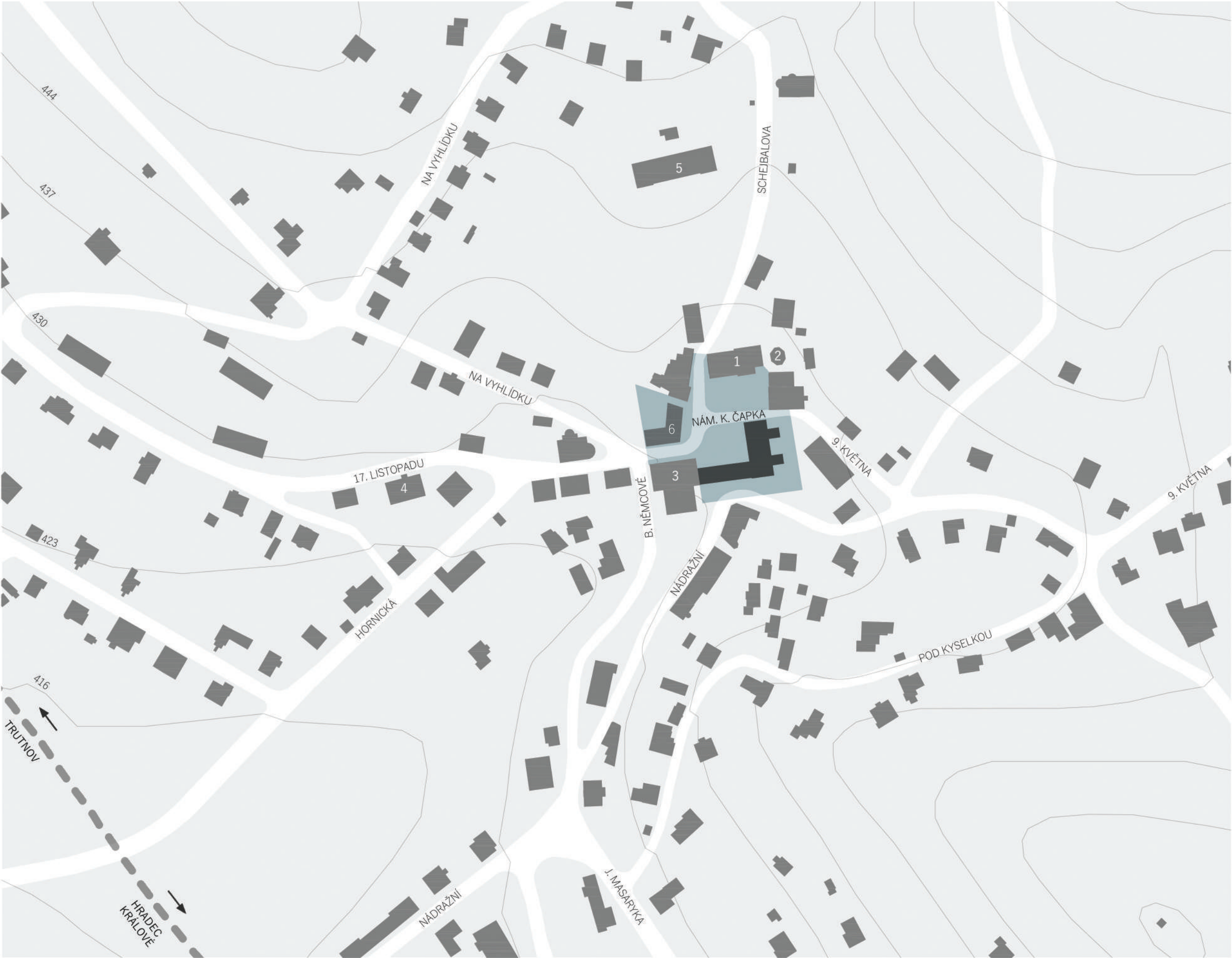
Východné krídlo objektu slúži ako wellness. Hlavný vstup do tejto časti je z námestia, vedľajší vstup je z parkoviska za objektom. Obidva vstupy vedú na recepciu, ktorá slúži pre wellness aj ubytovanie v 2.np. Z recepcie je prístupná masérna a zázemie zamestnancov v severnej časti objektu, v južnej časti sú umiestnené šatne a toalety, cez ktoré je prístupná sauna, ochladzovňa a odpočívareň. V južnom krídle sa nachádza vstup do Múzea bratov Čapkov, kde v 1.np je sit-uovaný predajný priestor a toalety. Samostatný vstup z námestia má kaviareň, ktorá nahradila obradnú sieň. Nad priestormi wellness-u je navrhnutých päť izieb pre hostí s vlastnou kúpeľňou a kuchynkou. Súčasťou tejto prevádzky je upratovacia miestnosť a rekreačná miestnosť s biliardom. V 2.np južného krídla sa nachádzajú výstavné priestory múzea a časť je vyhradená ako depozitár. Výstavné priestory múzea ďalej pokračujú do 3.np toho istého krídla. V zvyšnej časti 3.np sú riešené ordinácie praktických lekárov a zubárov. V južnej časti východného krídla sú dve miestnosti vyčlenené kozmetickým procedúram. Prístup do tejto časti je riešený cez prístavbu so schodiskom a výťahom.

Konštrukčné riešenie

Z konštrukčného hľadiska boli na historickom objekte riešené stropy v miestach bývalého schodiska, navrhnutý bol skladaný stop. Odstraňované priečky tvorilo len výplňové murivo a nebolo potrebné staticky riešiť ich náhradu. Preklady a ďalšie konštrukčné prvky sú riešene systémovo. Hlavnú konštrukciu prístavieb tvorí oceľový rám, fasáda je zo štrukturálneho zasklenia a základy sú tvorené pätkami.

Základné výmery

Zastavaná plocha: 694,55 m²
Celková úžitková plocha: 1343,80 m²
Obostavaný priestor: 7756,20 m³
Približné náklady na výstavbu: 38 781 000 Kč

- legenda
- 1 kostol sv. panny sedmiradostné
 - 2 studánka
 - 3 kultúrny dom
 - 4 materská škola
 - 5 základná škola
 - 6 nový objekt - obecný úrad
- riešený objekt
 - riešené územie
 - zástavba
 - železnica

legenda

- riešený objekt
- navrhovaný objekt
- existujúca zástavba
- plochy pre peších
- pojazdné plochy
- zatravnené plochy
- P parkovacie miesta
- A altánok - posedenie
- hranice riešeného územia
- vstupy
- verejné osvetlenie
- socha bratov čapkov
- lavička so zeleňou
- smetné nádoby

pohľad na objekt z námestia

prístavba v zadnej časti a výťah

Po požiari v 30. rokoch 20. storočia bolo k pôvodne dvojposchodovému obecnému domu s valbovou strechou pridané jedno poschodie s falošnou mansardou. Pravdepodobne na prelome storočí vznikla prístavba s hygienickým zázemím, ktorú považujeme za rušivú a navrhujeme odstrániť. Táto prístavba bola tiež zle založená a spôsobuje vznik prasklín v miestach napojenia na pôvodný objekt. Predbežným stavebne-technickým prieskumom bolo zistené, že hlavnou príčinou vzniku prasklín je zemná vlhkosť, ktorá vzlína v murive a spôsobuje vlhkosťné mapy. Bolo by vhodné na základe prieskumu vypracovať súbor opatrení na zníženie vlhkosti muriva, keďže zatiaľ vykonané sanačné práce neboli dostatočne efektívne. Klenby v 1.NP sú výrazne narušené nevhodnými zásahmi, najmä kvôli rozvodom TZB, preto je nutné pri ďalších opravách postupovať veľmi opatrne. Strešná konštrukcia nie je dostatočne izolovaná proti vode a bolo by vhodné tepelne izolovať aspoň spodný plášť strechy. Priečky doplnené počas rekonštrukcie v 30. rokoch nerešpektujú pôvodné členenie stavby a nevhodne zasahujú do klenieb. Súčasný prvky ako keramické obklady, pôvodné kovové dvere v interiéri alebo batérie v bývalých kúpeľoch bude zložité, možno až nemožné zachovať kvôli ich kritickému stavu.

trhlina spôsobená nevhodným založením prístavby

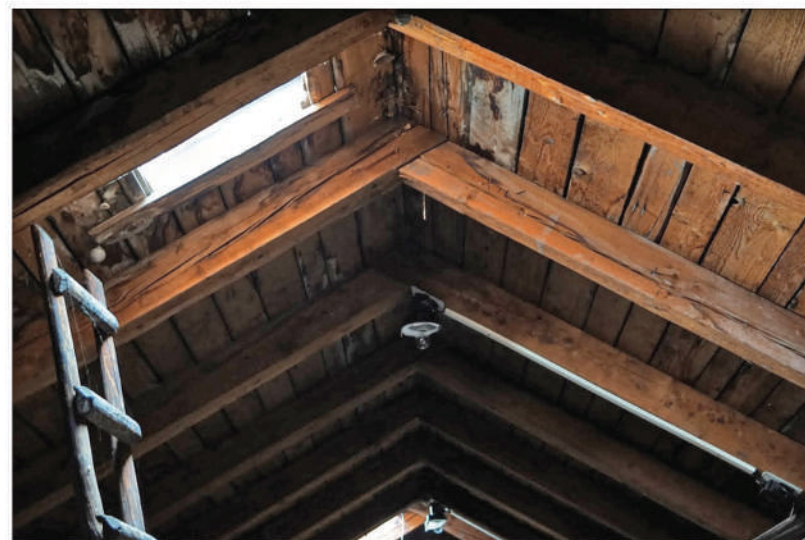
vlhkosťné mapy

priečky nerešpektujúce klenby v celom 1.np

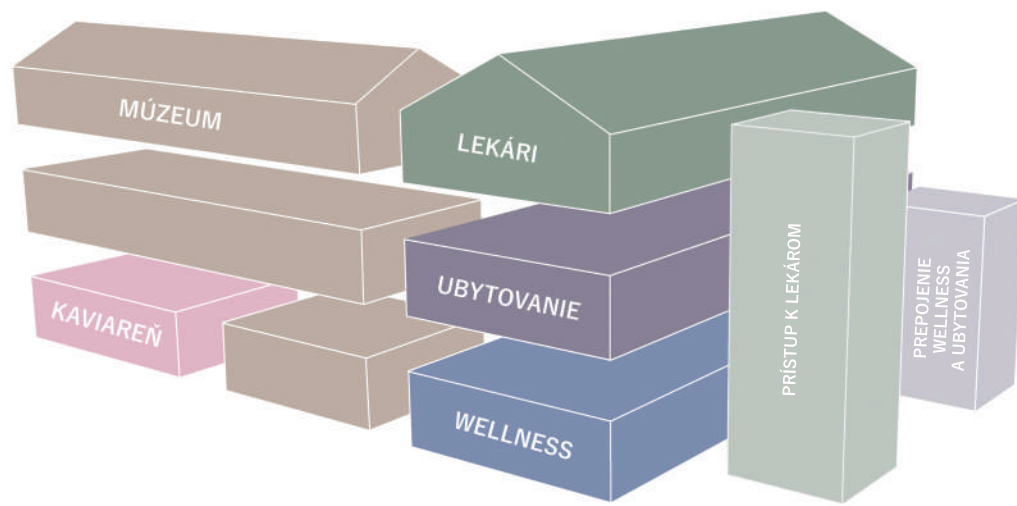
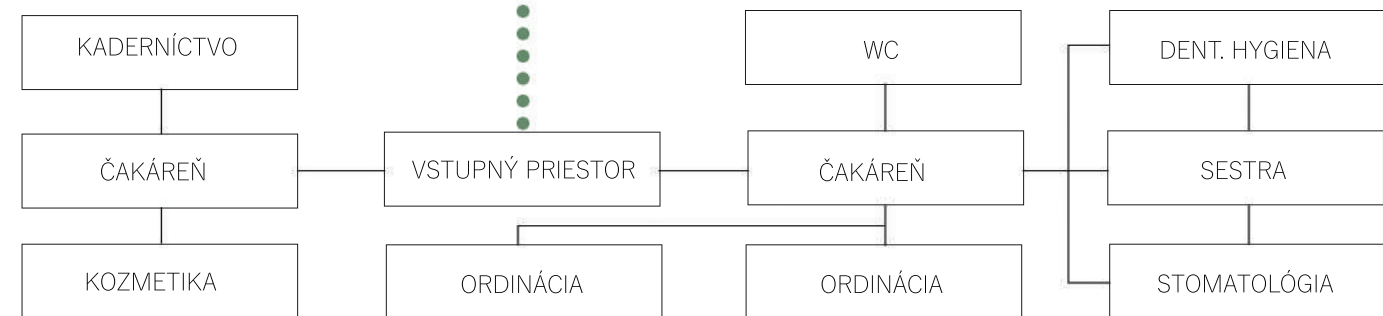
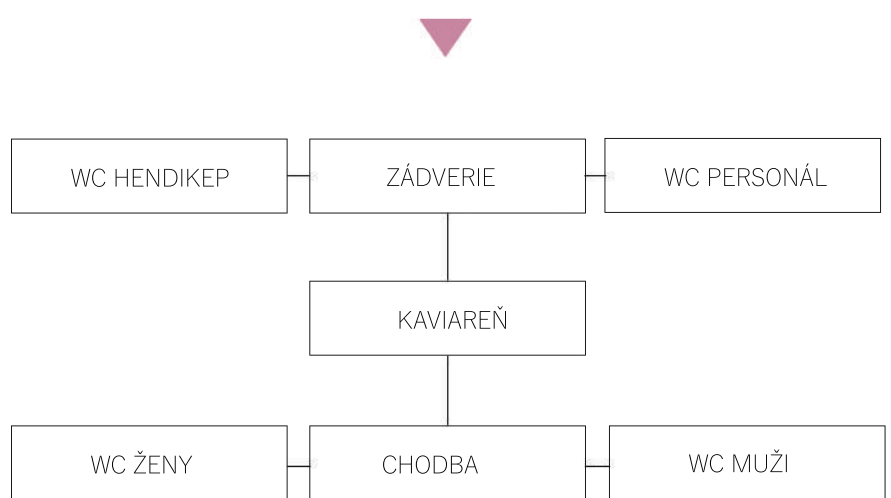
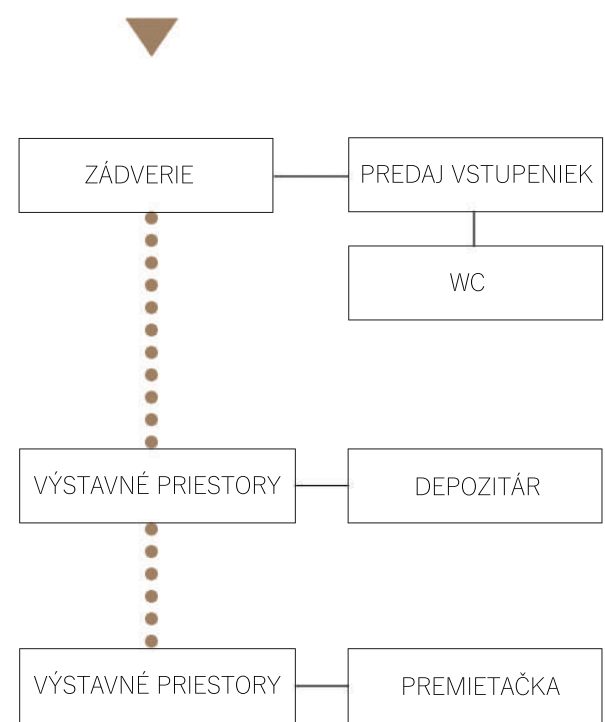
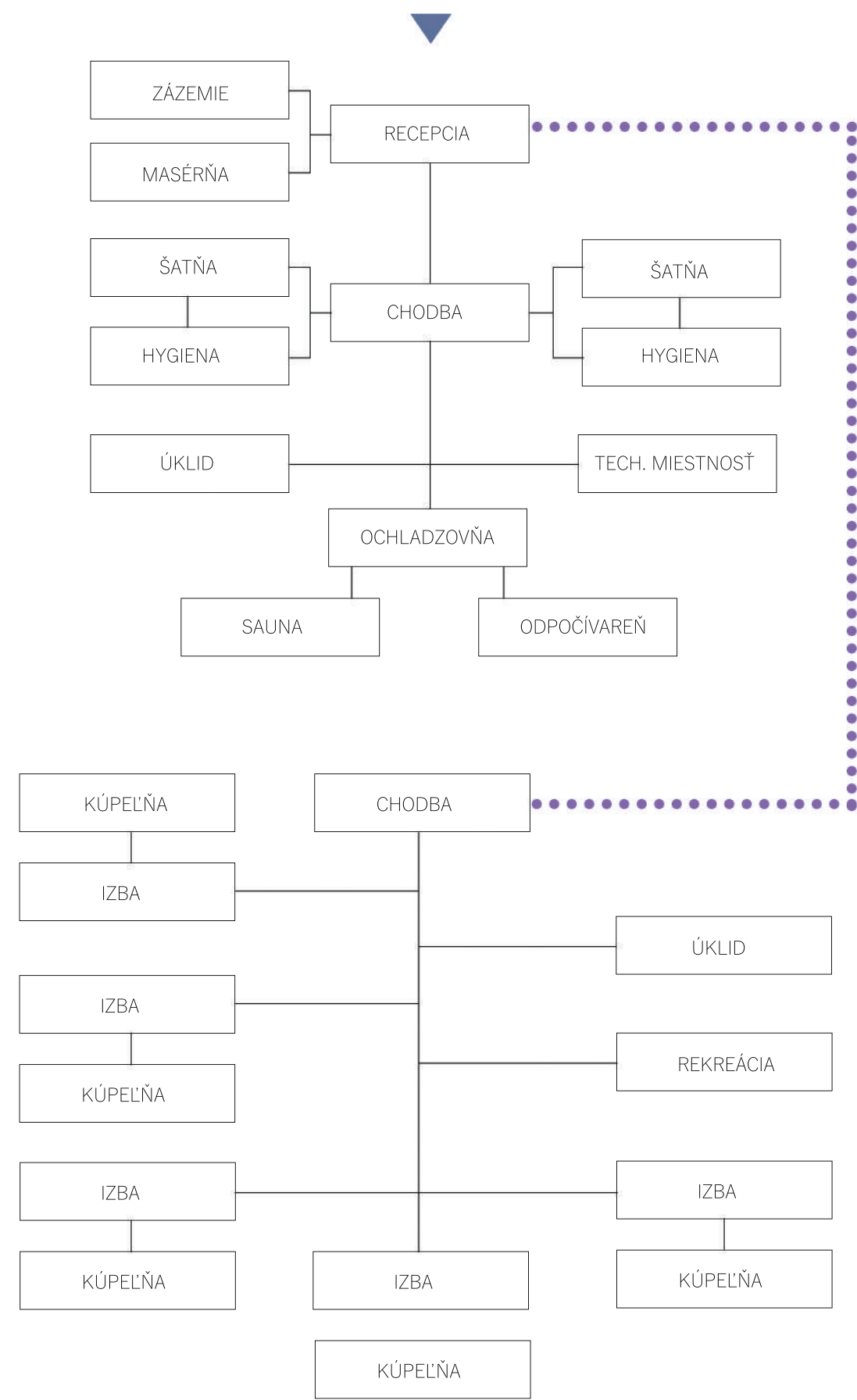
vstupný priestor bývalých kúpeľov

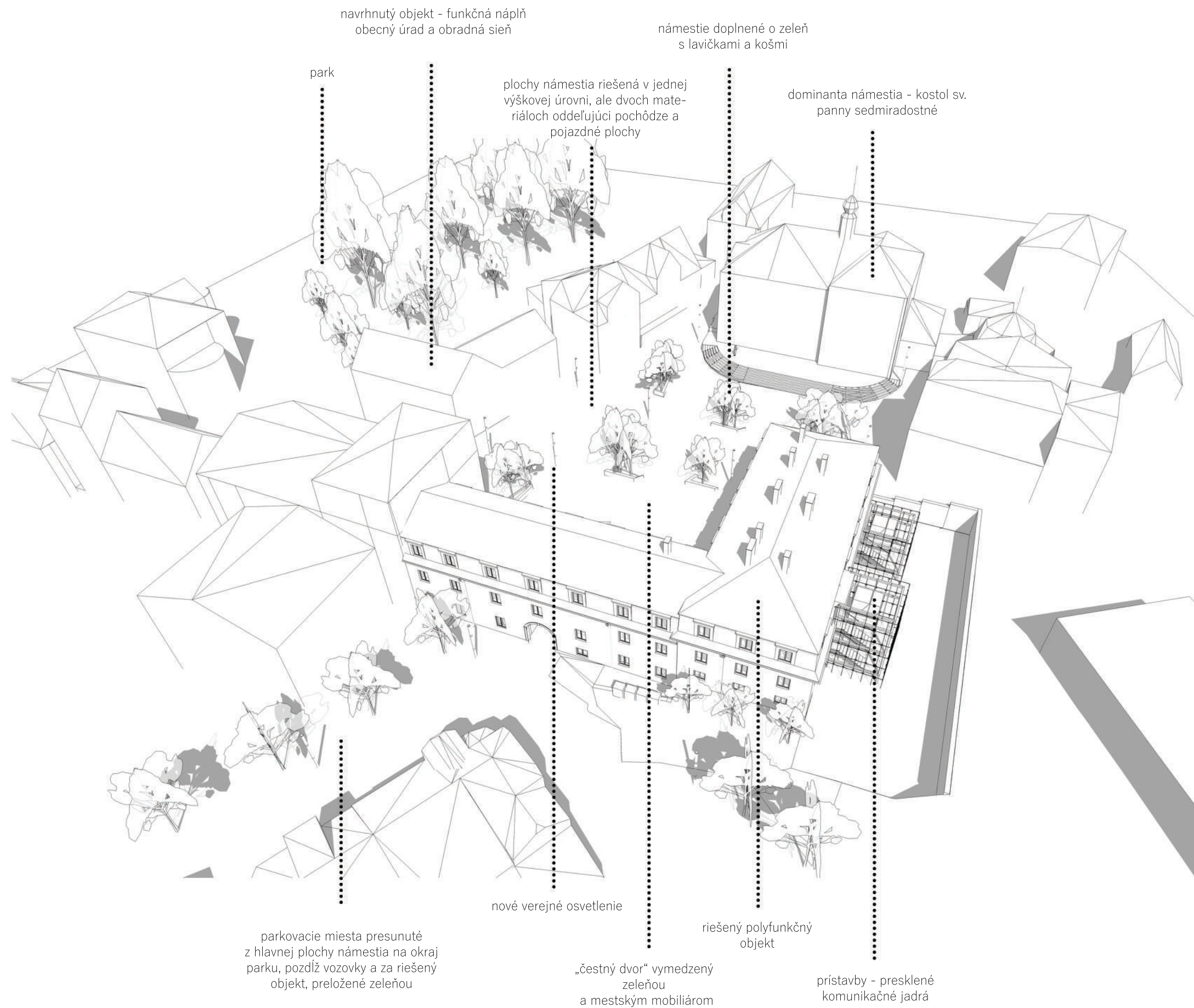
zatekákúca konštrukcia strechy

neodborné zásahy do klenieb

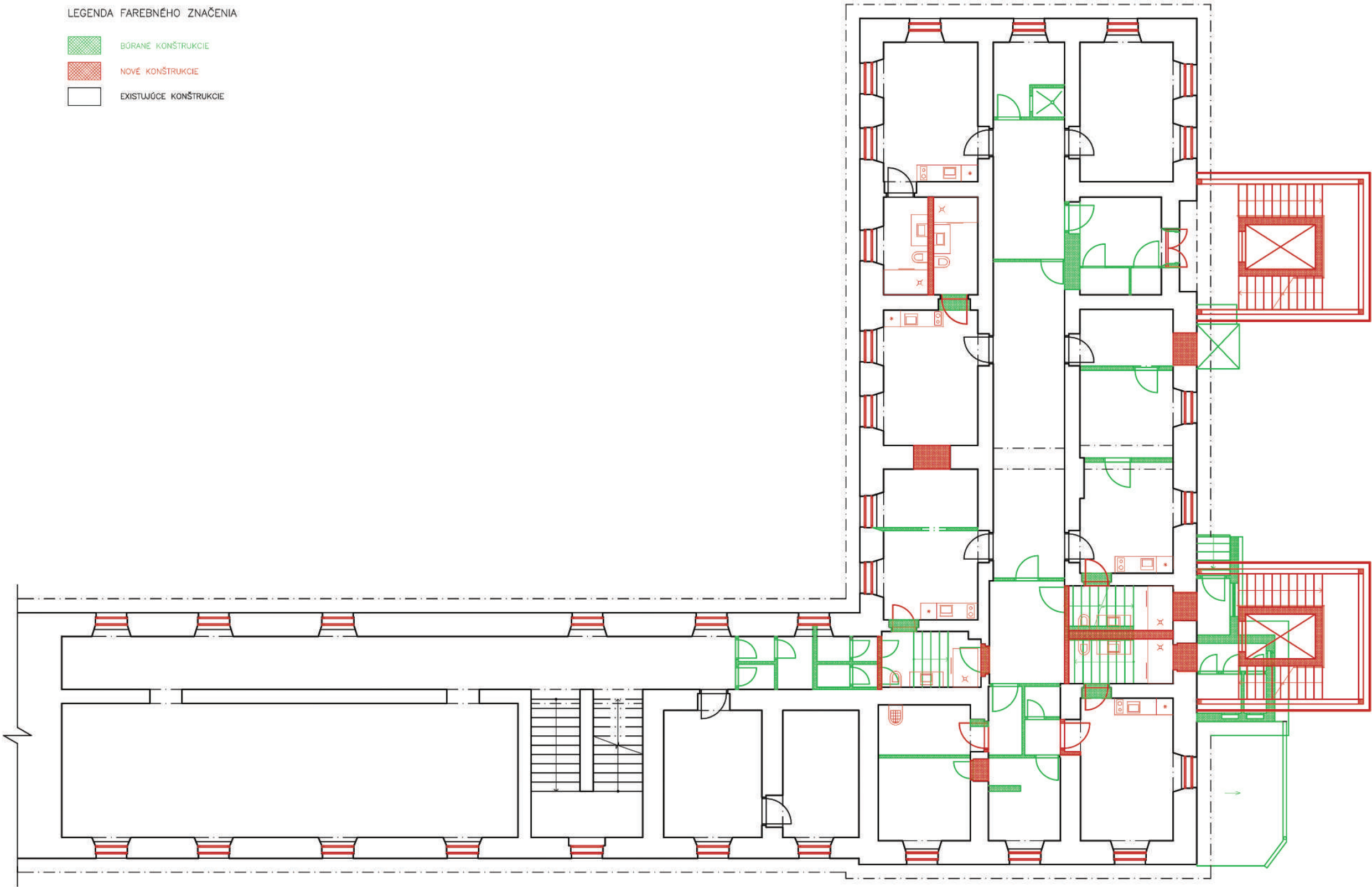

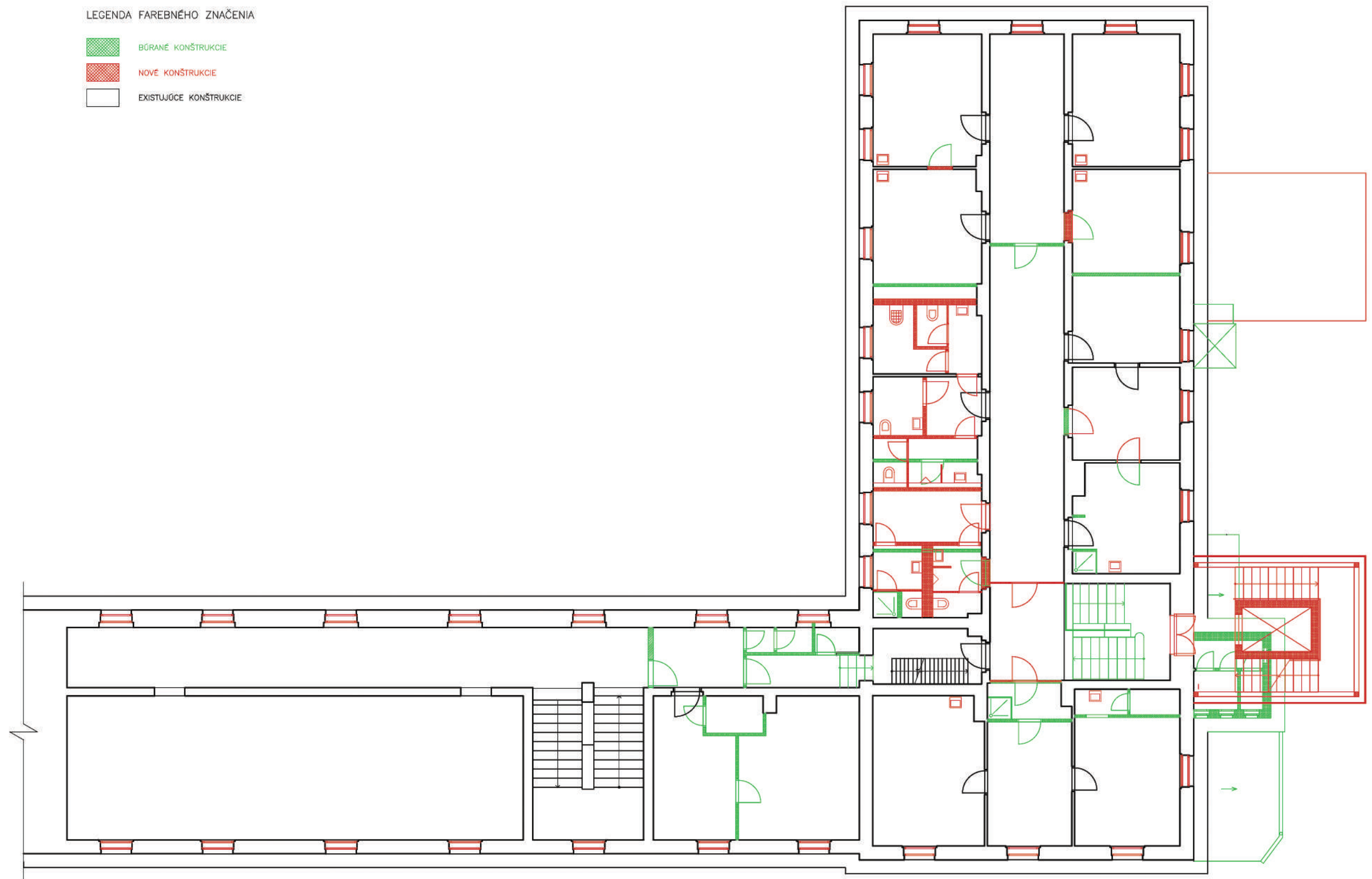
- pri obnove bolo zohľadnené historické funkčné využitie objektu a navrátené kúpele vo forme wellness
- potreba bývania pre zákazníkov wellness a návštevníkov obce
- ponechané priestory pre lekárov, ktoré zároveň súvisia s celkovou vitalitou ľudí podporenou wellness
- múzeum karla a josefa čapka významné pre obec malé svätorôžovice
- kaviareň podporujúca verejný život na námestí a v okolí

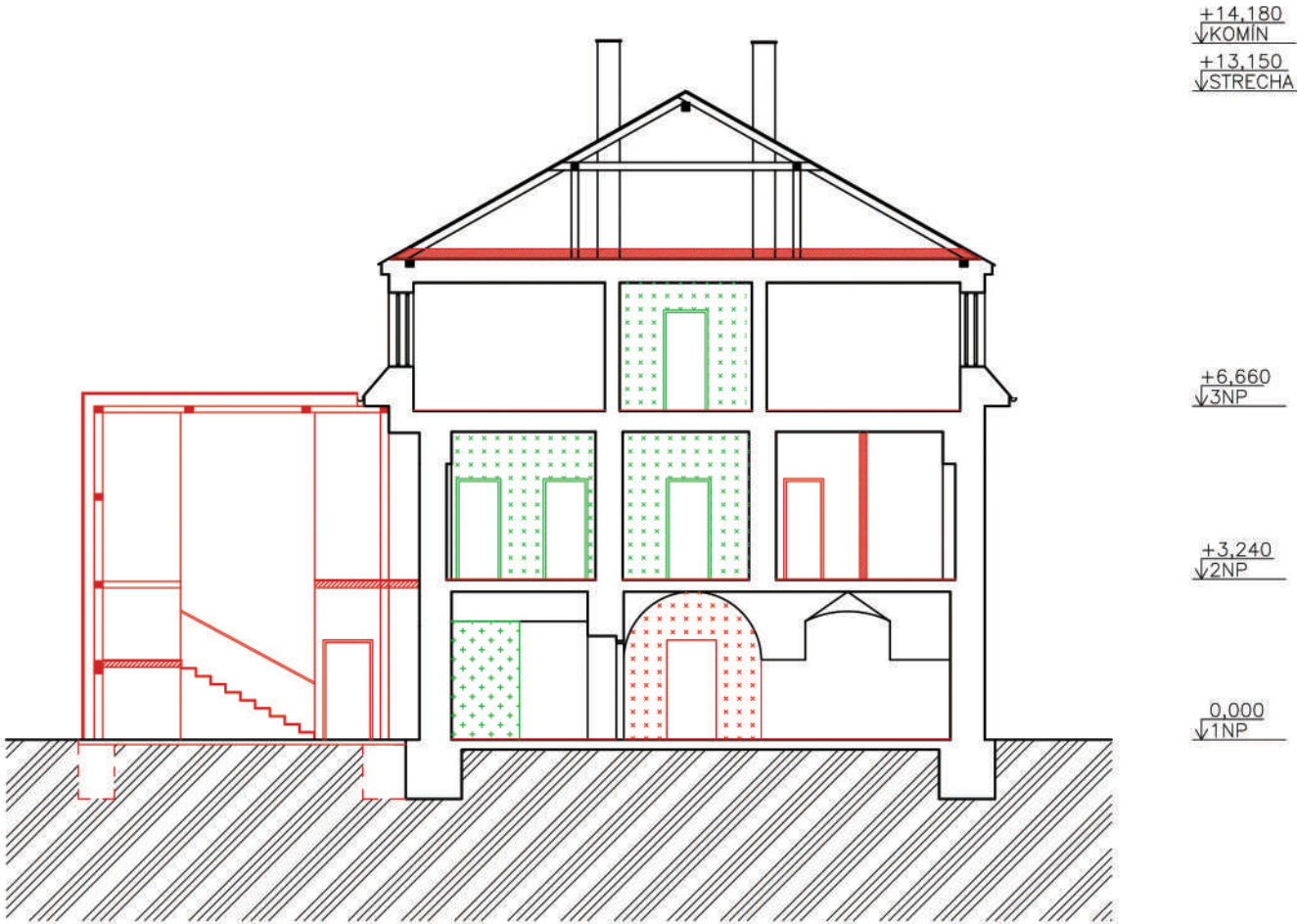

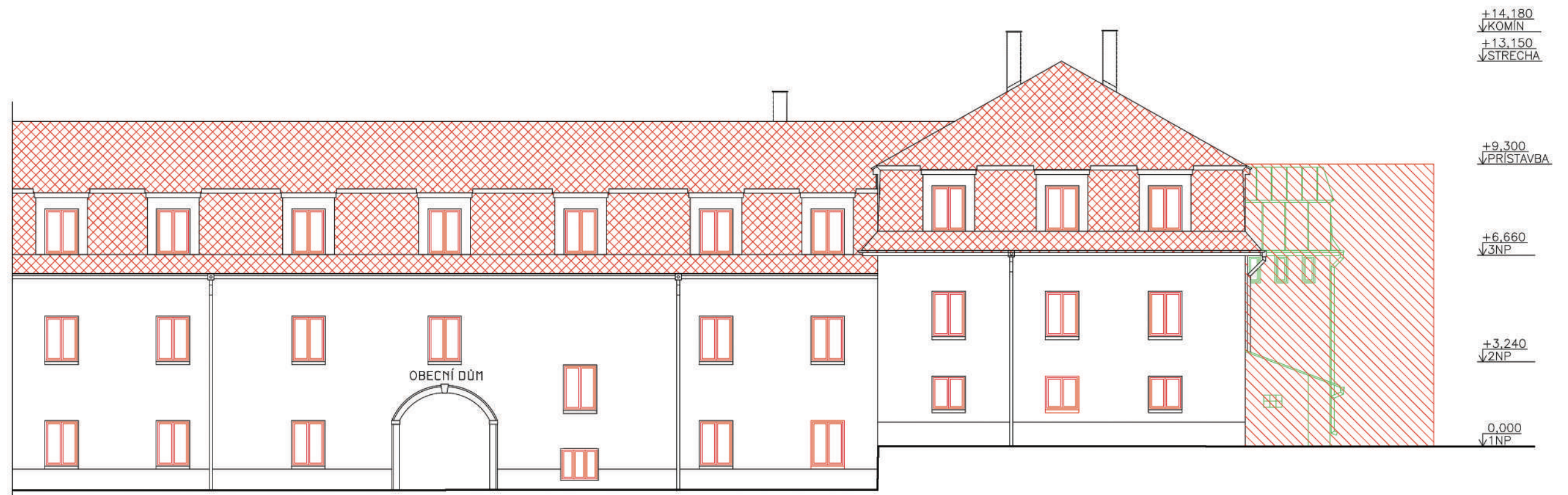
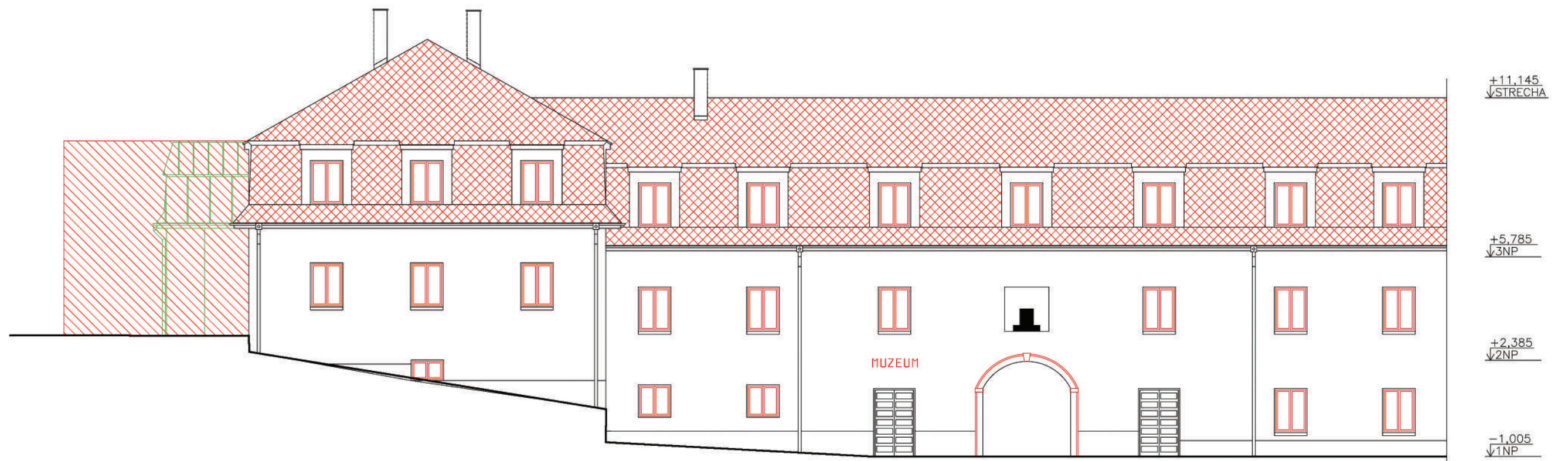
- presunutie parkovacích miest a jasné vymedzenie plôch vytvorilo námestie pre ľudí
- doplnenie námestia o novú budovu pomohlo vytvoriť celistvejší dojem z námestia
- nové povrchy, zeleň a mestský mobiliár skultivovali celý priestor námestia

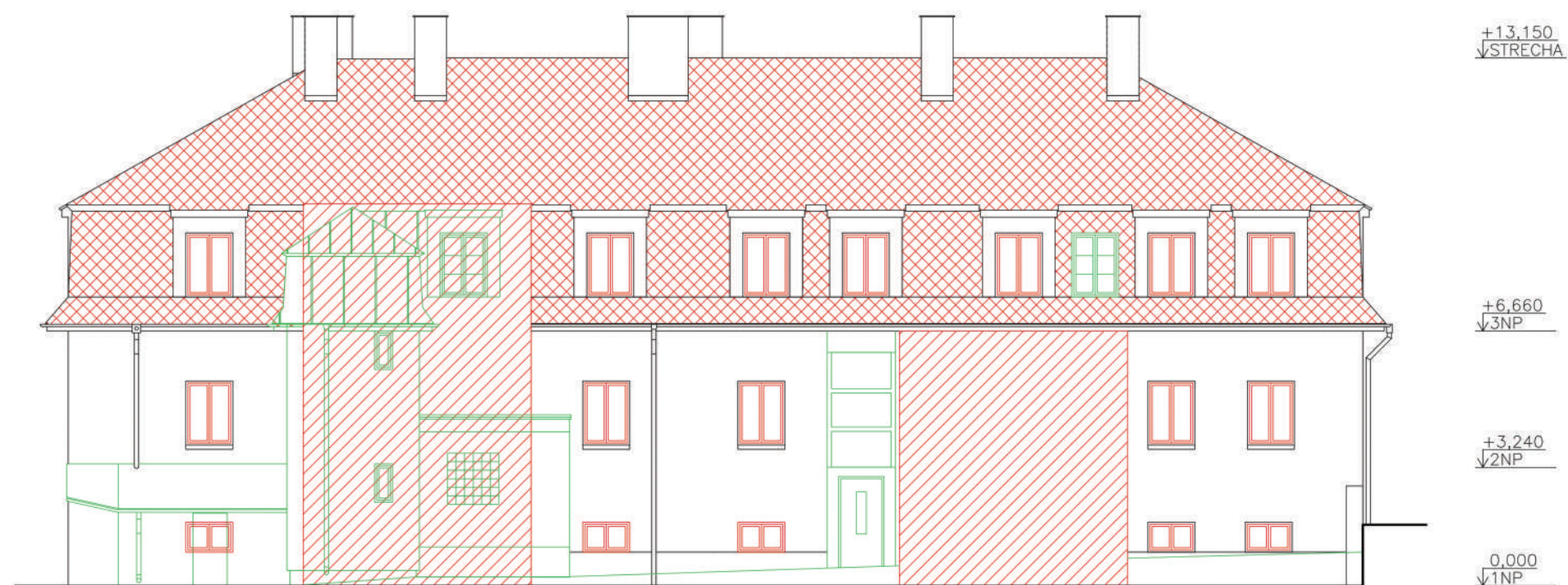

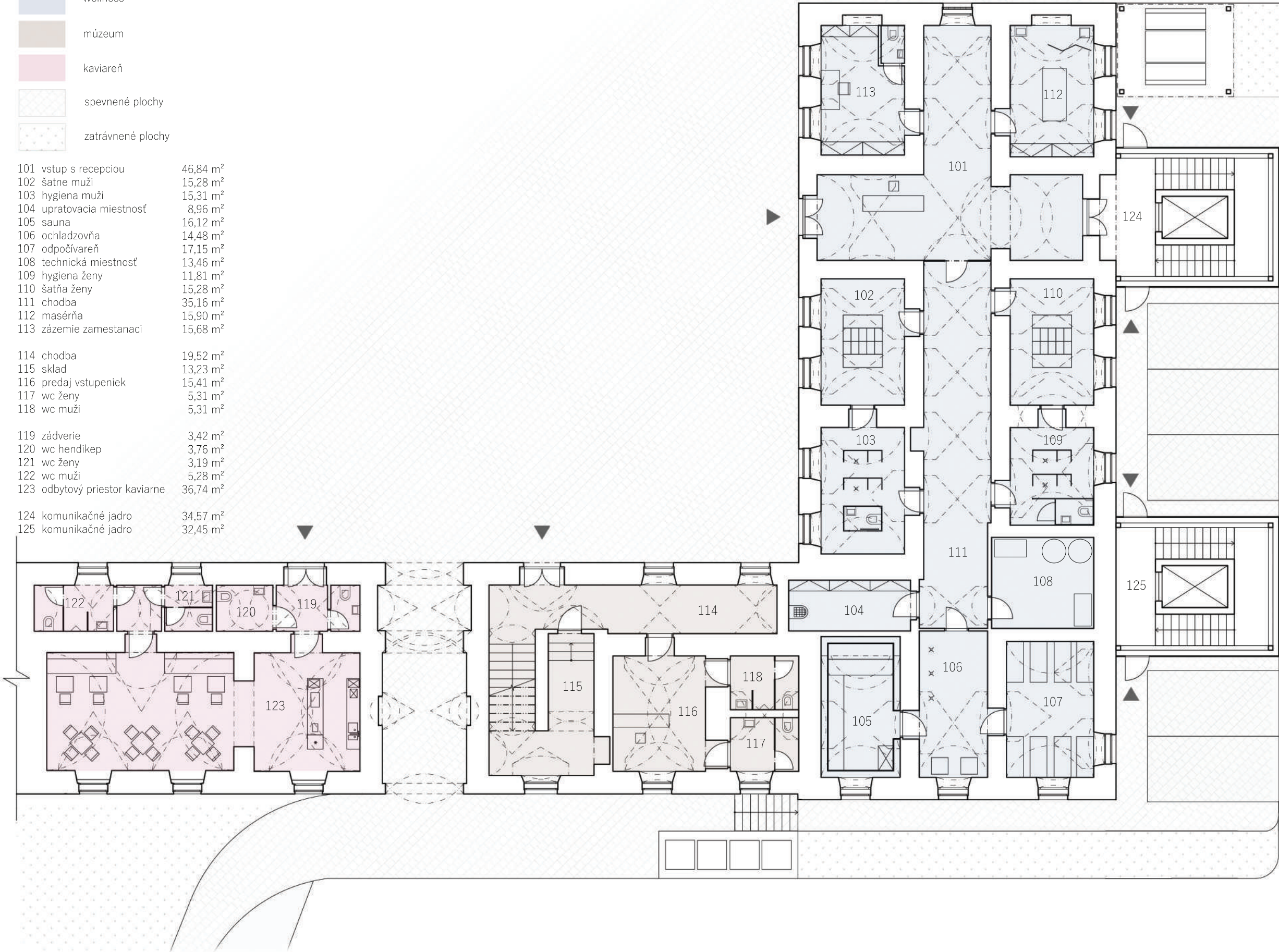

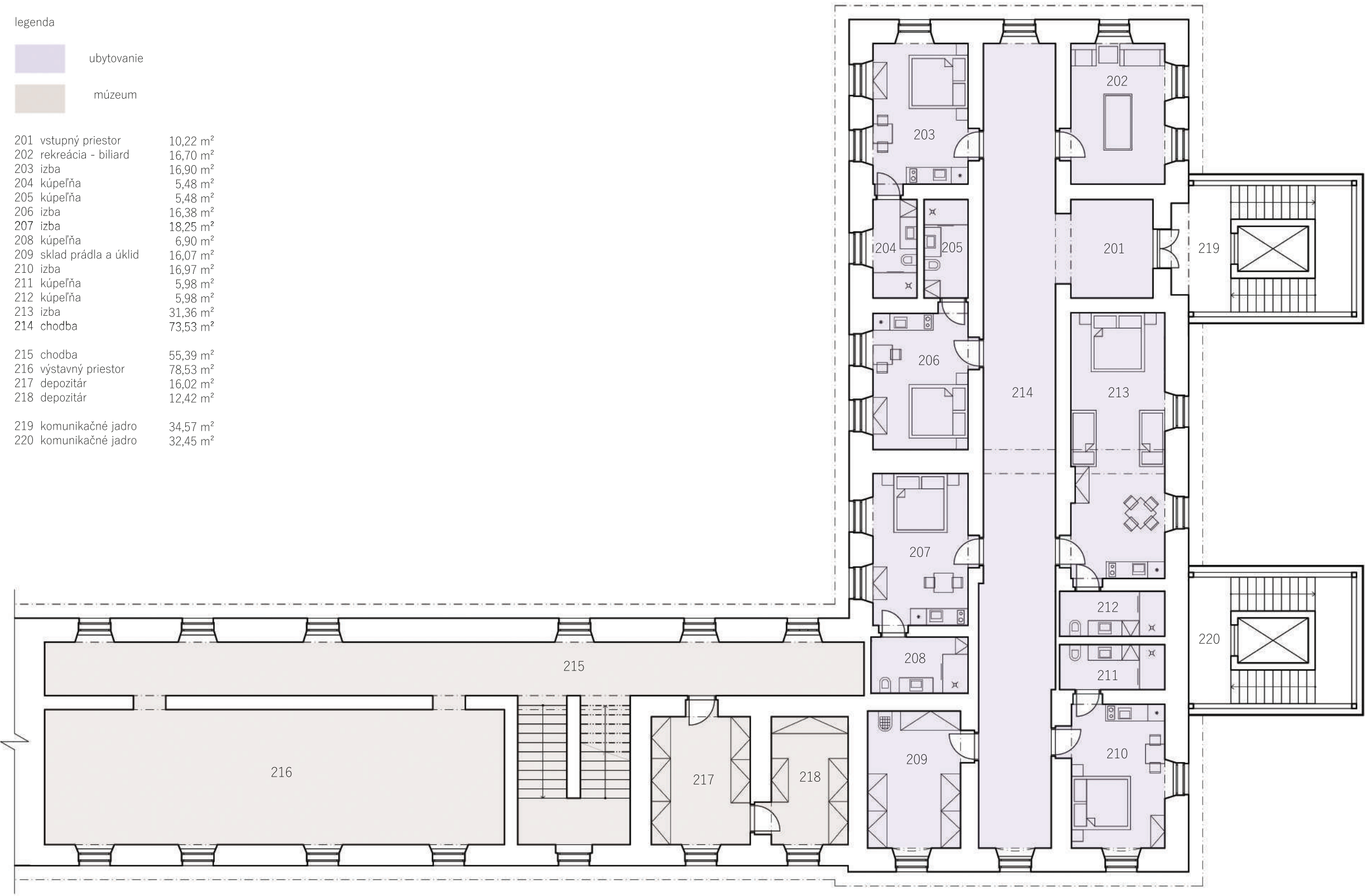

legenda

- wellness
- múzeum
- kaviareň
- spevnené plochy
- zatrávnené plochy

101	vstup s recepciou	46,84 m ²
102	šatne muži	15,28 m ²
103	hygiena muži	15,31 m ²
104	upratovacia miestnosť	8,96 m ²
105	sauna	16,12 m ²
106	ochladzovňa	14,48 m ²
107	odpočívareň	17,15 m ²
108	technická miestnosť	13,46 m ²
109	hygiena ženy	11,81 m ²
110	šatňa ženy	15,28 m ²
111	chodba	35,16 m ²
112	masérňa	15,90 m ²
113	zázemie zamestnanci	15,68 m ²
114	chodba	19,52 m ²
115	sklad	13,23 m ²
116	predaj vstupeniek	15,41 m ²
117	wc ženy	5,31 m ²
118	wc muži	5,31 m ²
119	zádverie	3,42 m ²
120	wc hendikep	3,76 m ²
121	wc ženy	3,19 m ²
122	wc muži	5,28 m ²
123	odbytový priestor kaviarne	36,74 m ²
124	komunikačné jadro	34,57 m ²
125	komunikačné jadro	32,45 m ²

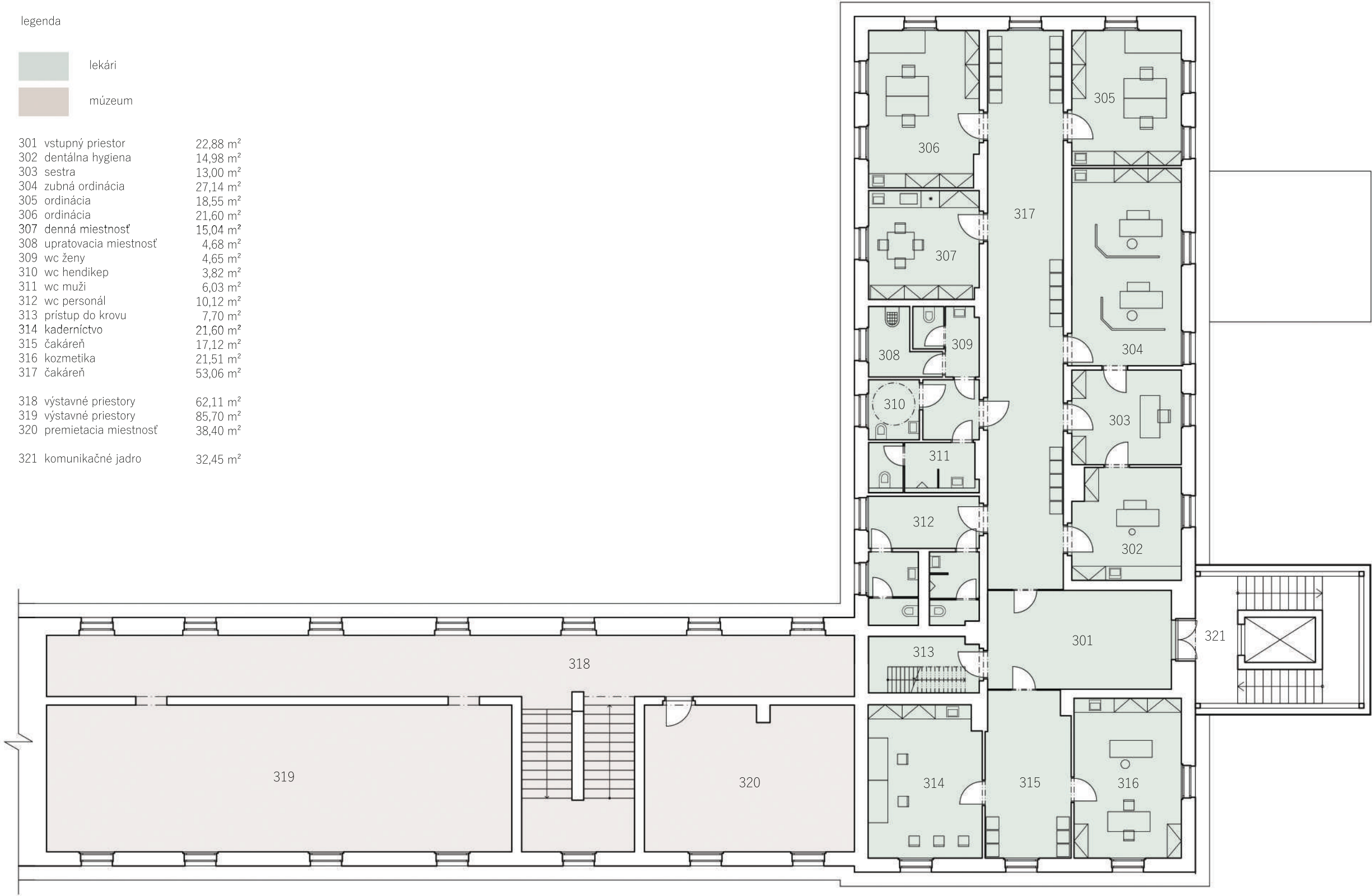

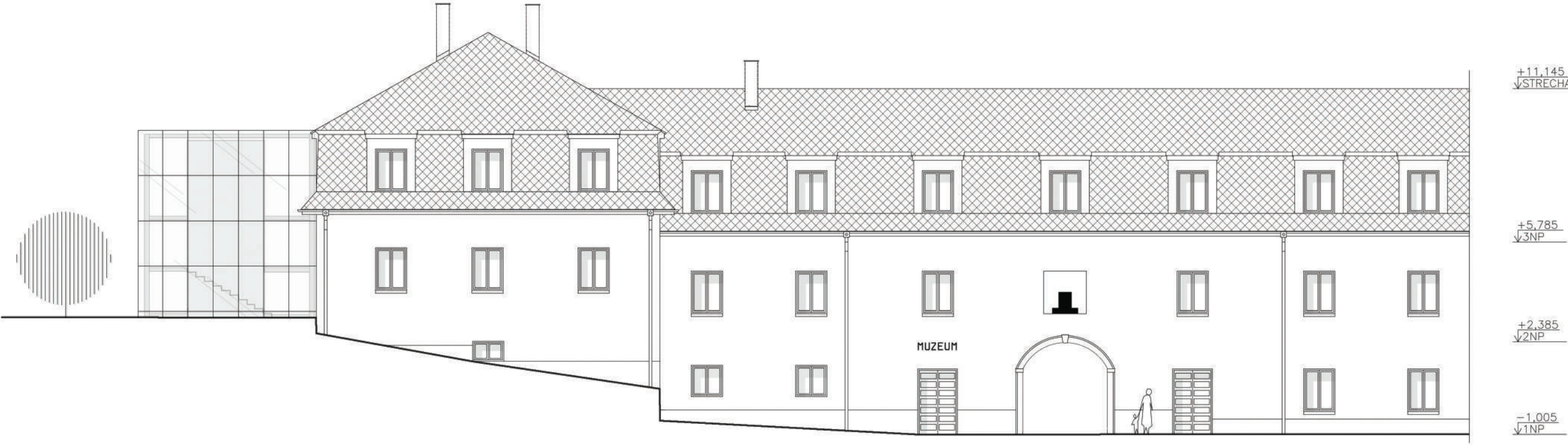
legenda

- lekári
- múzeum

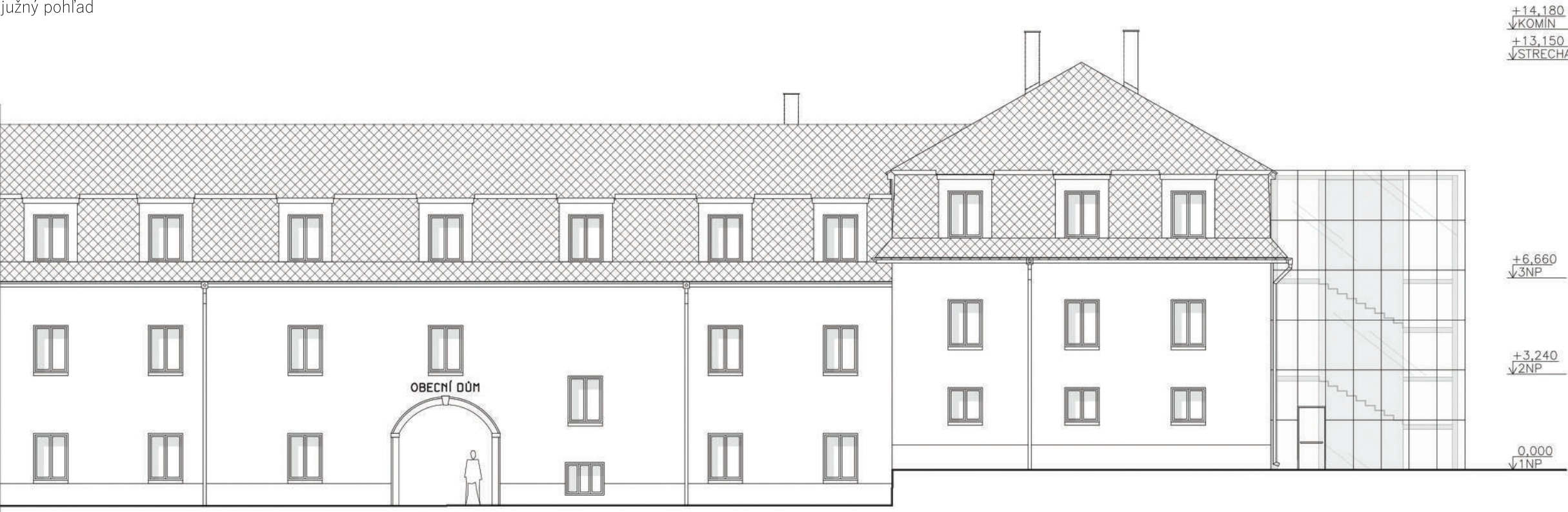
301	vstupný priestor	22,88 m ²
302	dentálna hygiena	14,98 m ²
303	sestra	13,00 m ²
304	zubná ordinácia	27,14 m ²
305	ordinácia	18,55 m ²
306	ordinácia	21,60 m ²
307	denná miestnosť	15,04 m ²
308	upratovacia miestnosť	4,68 m ²
309	wc ženy	4,65 m ²
310	wc hendikep	3,82 m ²
311	wc muži	6,03 m ²
312	wc personál	10,12 m ²
313	prístup do krovu	7,70 m ²
314	kaderníctvo	21,60 m ²
315	čakáreň	17,12 m ²
316	kozmetika	21,51 m ²
317	čakáreň	53,06 m ²
318	výstavné priestory	62,11 m ²
319	výstavné priestory	85,70 m ²
320	premietacia miestnosť	38,40 m ²
321	komunikačné jadro	32,45 m ²

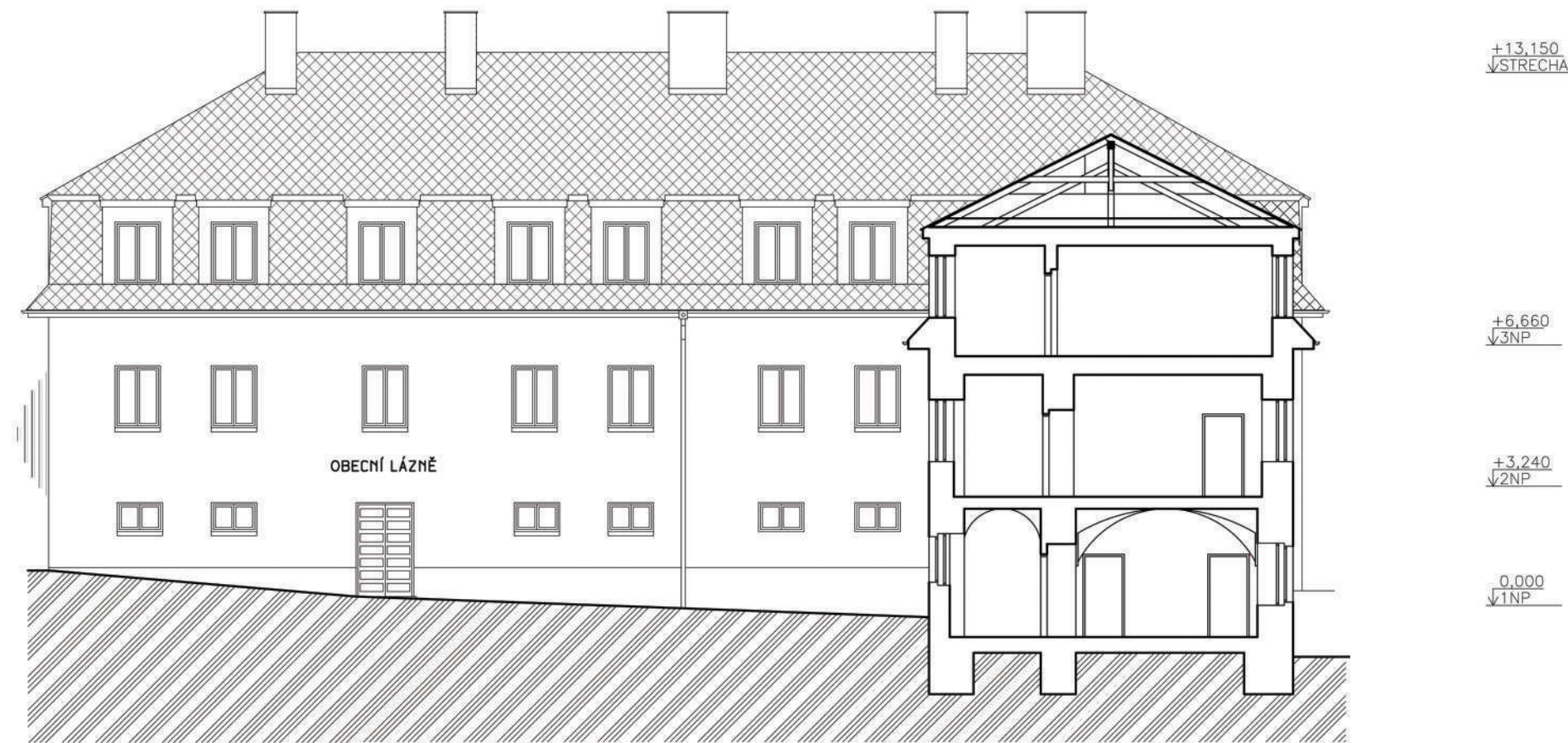
severný pohľad

južný pohľad

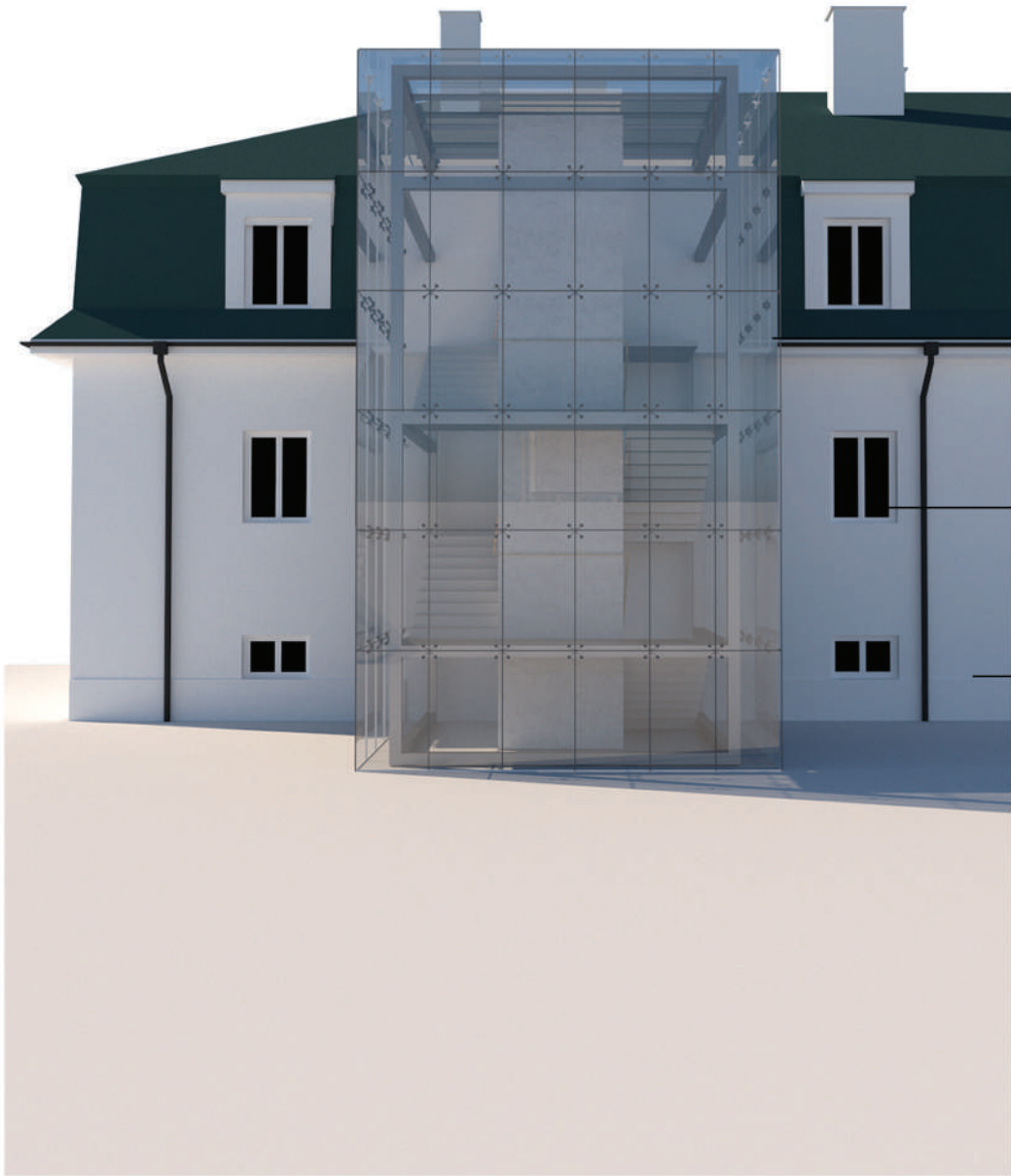

západný rezopohľad

východný pohľad

- nová maloplošná vlákno cementová krytina
- prístavba s presklenou fasádou
- fasádna omietka - lomená biela
- dvojdielne okná
- sivé plastické nápisy na fasáde
- sokl - omietka
- pôvodné drevené dvere

OBECNÍ LÁZNĚ

- návrat do podoby z 30. rokov = čistá fasáda bez zdobných prvkov, maloplošná strešná krytina, dvojdielne okná
- vzhľadom k zvoleným funkciám objektu a potrebe oddeliť jednotlivé prevádzky vznikli vonkajšie komunikačné jadrá - sklenené veže

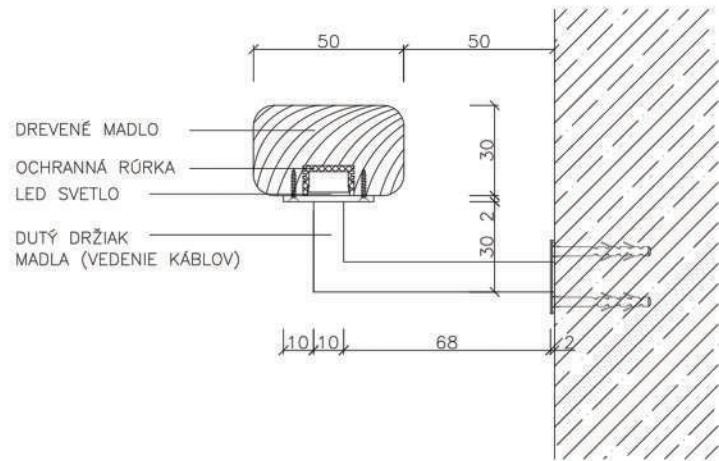
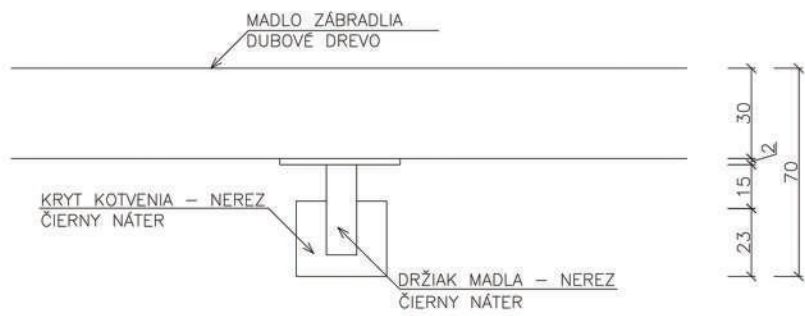
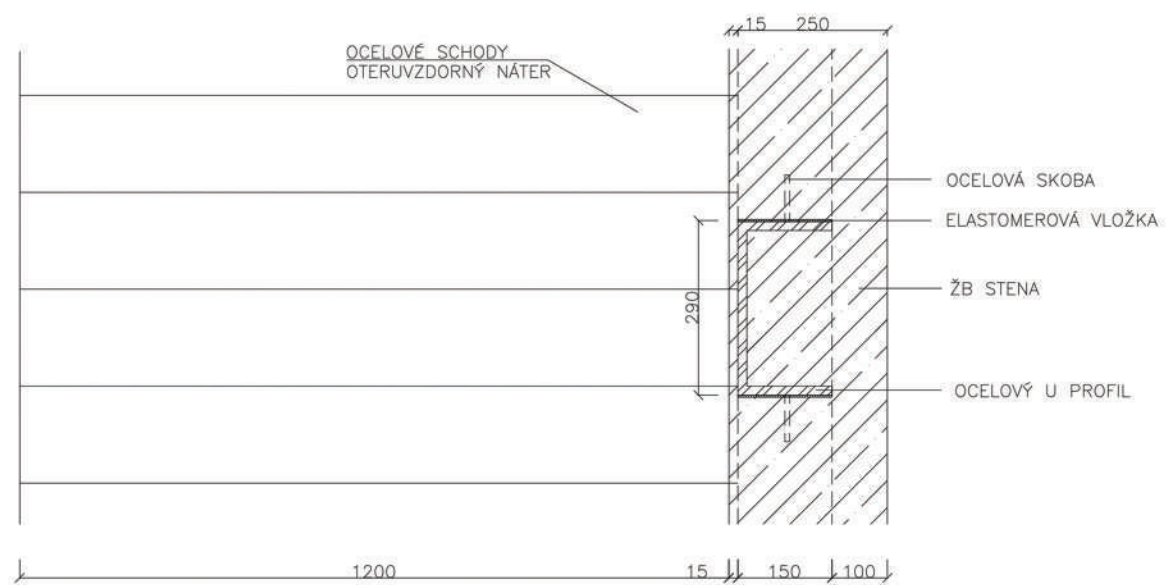
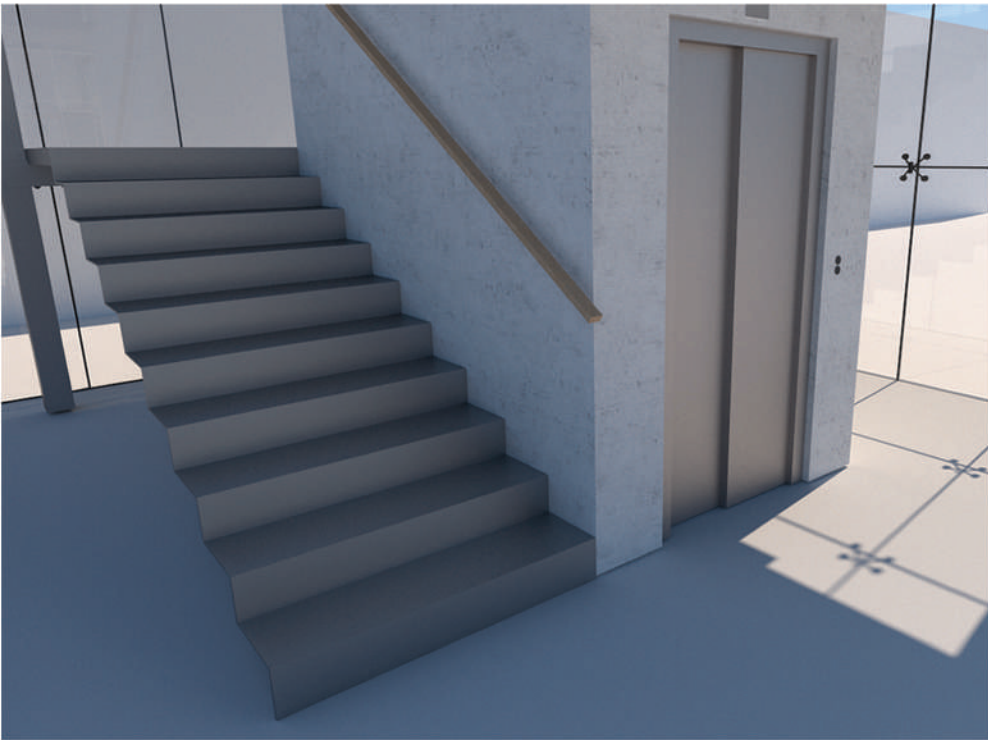
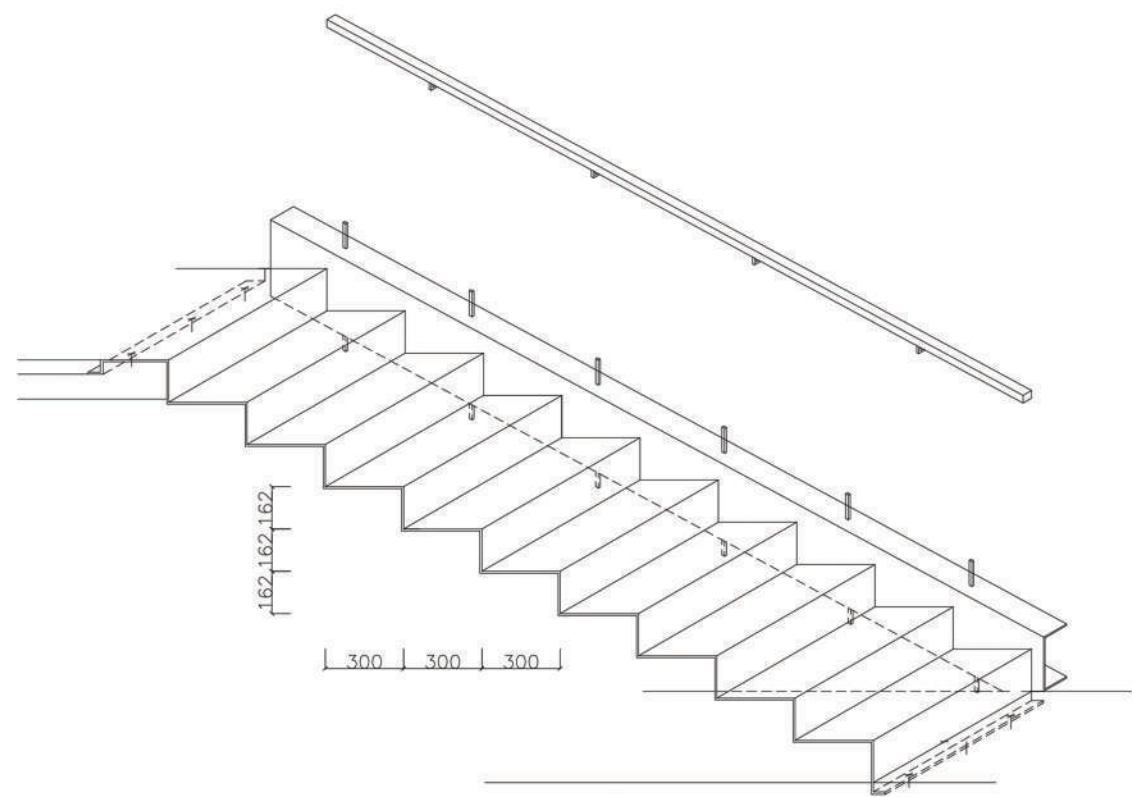
pohľad z námestia

pohľad z cesty na kopci

interiér

omietka - biela farba

mramor - obklady v priestoroch wellness

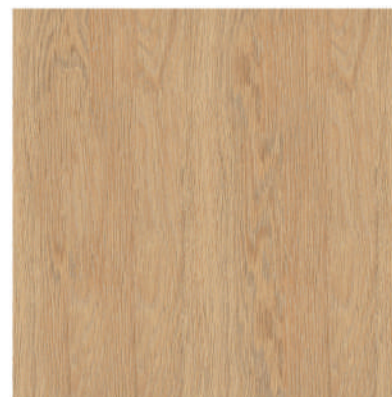
sklenené priečky

železobetón - jadro prístavby

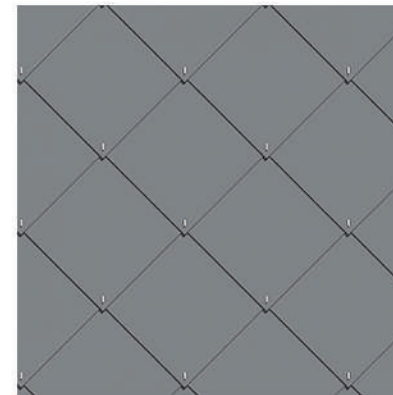

chromovaná oceľ konštrukcie prístavby

dubové drevo - mobiliár

exteriér

maloplošná vlákno cementová strešná krytina šedomodrej farby

povrchová úprava fasád a plastické nápisy na fasáde - vápenná omietka, lomená biela a sivá

fasáda prístavby riešená štrukturálnym zasklením

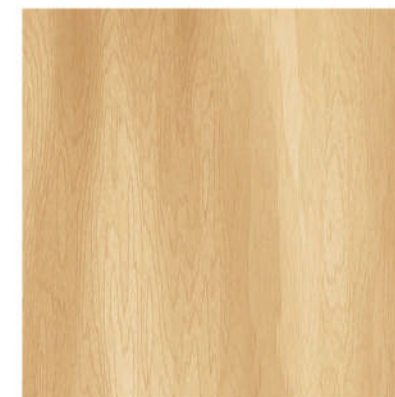
námestie

dlažba hlavnej plochy námestia - žulová kocka svetlo sivá, skladaná do oblúku, napojenie na stávajúcu dlažbu okolo kostola, rozhranie lemované žulovým obrubníkom

dlažba pojazdných plôch - andezitové štiepané kocky, skladané do oblúku

mobiliár - lavičky, koše - agátové drevo

